

Hvilken bykjerne ønsker du?

Layout og design:

Innoventi

Kanalselskapet for Arendals bymiljø,
Boks 118, 4801 Arendal, Tlf: 37 02 14 04

KANALPOSTEN

Inspirert av kanalplan

Dette var overskriften Agderposten brukte etter at assisterende Riksantikvar Sissel Rønbeck var i Arendal 16. juni i år.

At representanter fra kanalinteressene møtte Riksantikvar Nils Marstein allerede i fjor høst, er det nesten bare dere som vet. Han var svært positiv til kanalprosjektet,

men var pengelens!

På invitasjon fra Kanalselskapet og det kommunale finansieringsutvalget for kanal, kom Sissel Rønbeck og seniorforsker hos Riksantikvaren Jan Anderssen på heldags-besøk til byen vår. Hun ble invitert mens hun enda var Samferdselsminister, og vi ble enige om at hun skulle komme til oss etter at hun kom tilbake i sin gamle jobb hos Riksantikvaren. Sissel Rønbeck er svært interessant for oss da

hun er en garvet rikspolitiker som har vært både Miljøvern-, Samferdsels- og Arbeids- og administrasjonsminister, og det var hun som satte i gang miljøby-prosjektene da hun var Miljøvernminister. Dessuten fikk Riksantikvaren i år direktoratsansvar for utvikling av byer og tettsteder i Norge.

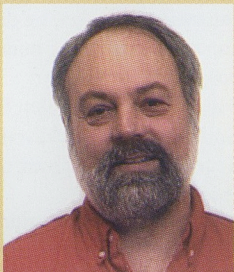
Hun ble orientert om kanalprosjektet på Klockers Hus, en grundig by- og "kanalvandring" samt avla et besøk hos ordføreren. Hun uttalte etterpå til Agderposten: "Det har vært en dag å leve litt på. Jeg har fått med meg noen bilder i hodet som det er verd å ta vare på. En svært inspirerende dag." I samtalen med ordføreren sa hun at han hadde grunn til å være stolt over det som hadde skjedd i Arendal de senere årene. På kort tid har man snudd utviklingen i en by helt dominert av biler til en by som menneskene er i ferd med å gjenerobre. I en slik sammenheng er kanalprosjektet interessant fordi det har en slik overføringsverdi som andre byer og tettsteder kan dra nytte av.

Fra venstre: Fylkeskulturlaud. Thomas Hirsch, Seniorforsker hos Riksantikvaren Jan Anderssen, Ass. Riksantikvar Sissel Rønbeck, Odd S. Syvertsen, Ark. Hans Olaf Aanensen, Leder Finansutvalg Tone Fossgard, Nestleder "Stiftelsen Arendalskanalen" Britt K. Hoel. Medl. av finansutvalg Anne Rostad

Hun savnet også det stedstypiske og de historiske trekk ved byene som ofte ble utsløttet i etterkrigstiden i vår iver etter ny utvikling. Hun var også på linje med den nåværende Samferdsels-minister Dørum at det ville være spennende om man nå tillot at bompenger kan gå til miljøtiltak og byreparasjon.

Vi har senere holdt kontakten med henne, og håper hun kan være til hjelp i det videre arbeidet. Hun trodde i hvert fall at kanalprosjektet ville lykkes!

Kjære medkanalister

"Kanalene kommer" var årets tema på sommerens stand, og som preger våre nye T-skjorter og caps. Dette vil også bli de neste års tema, og vi får stadig bekreftet dette i vårt arbeide. Derfor kan dere nå støtte oss ved å kjøpe materiell som ikke går av moten på noen år. Vi har de fleste størrelser på T-skjortene, og de kan også bestilles på internett - <http://www.innoventi.no/kanal/>. Det har nå kommet et forslag på en annen utbygging av Arendal sentrum, og dette har vi ventet på i mange år. Dette er framlagt av ihuga kanalmotstandere, og hele deres pent innpakke forslag oser av antikanal. De uttaler gode intensjoner for bymiljøet uten kanal, men det snakkes lite om det egentlige

innholdet i de framlagte forslagene. Dessverre er tekstene beskjemmet med usannheter og ufine utfall mot Kanalselskapet, og inneholder heller ikke annet nytt enn at det er tegnet inn et varehus på Sanden som politikerne allerede har vedtatt skal komme og et kulturhus som er pint inn på et kvartalshjørne med sannsynligvis altfor liten plass. Ellers er alt som i dag. Kanalplassen er uforandret. Plassen foran Karl S. Hanssen er uforandret. Alle gatene er uforandret. Det eneste som virkelig er forandret, er at asfalten foran Rutebilstasjonen er erstattet med steinheller og det er kommet inn en obelisk i rundkjøringa! Bilen synes klart prioritert. Likevel skal de 4 forslagstillerne ha ros for at de i hvert fall har utgitt et forslag, og at de har tegnet inn en barnepark der det i dag er en liten grønn flekk på enden av plassen foran Rutebilstasjonen. Ulempen er at det er biltrafikk på nesten alle kanter. Byen vil i deres visjoner domineres av steinsatte plasser i framtida. Siden de har brukt sin kreativitet på de områdene som ligger utenfor kanaløpet, kan vi si at kanalprosjektet uten noe problem kan

kombineres med deres forslag. Hele poenget er at denne nye gruppen ikke vil ha kanal, og erklærer seg som Kanalens Uvenner. De 4 som står bak dette er: Museumsbestyrer Ulf Hamran, siv. arkitektene Terje og Jon Thorstensen og Agderpostens "medeier" Fredrik Sijthoff.

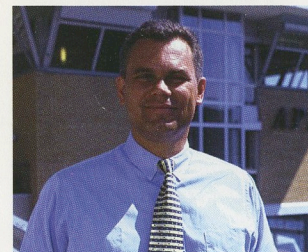
Det er allerede blitt mye mediaoppstyr rundt denne saken, men jeg tror faktisk at dette har tjent kanalsaken. Vi er egentlig svært lei oss at det er et par gamle Tyholmen bevarere som nå gjør alt i deres makt for å hindre at Tyholmen skal bli en holme igjen! De har nå mest omtanke for bilene, og er svært frustrerte for at bystyret har stengt byen for gjennomkjøring. Vi har nå ventet i 8 år på et motforslag, og hadde ventet noe mer kreativt enn dette. Men vi vil likevel la dette bli en sak på årsmøtet.

Dere er herved invitert til årsmøtet tirsdag 27. oktober kl 19.00 på Kløckers Hus.

Vi takker alle våre medlemmer for den støtten dere gir oss!

Odd Skaug Syvertsen
leder

Gjenåpning av kanaler et positivt signal for næringslivet ?

Intervju med direktør Carl K. Arnet

Med en bedrift i vekst, er bl.a krav til beliggenhet og omgivelser stor, mener direktør Carl K. Arnet ved APL (Advanced Production and Loading) i Arendal. Derfor er det også viktig at kommunen er mest mulig attraktiv som bokommune. "Gjenskapning av kanalene mellom Kittelsbukt og Pollen er nettopp med på å bidra til dette", sier en engasjert og optimistisk direktør ved APL.

På spørsmål om hvilken betydning kanalene vil få for byen samt næringslivet, svarer han bl.a. "Man behøver ikke grave opp kanaler for kanalenes skyld. Men i dette tilfelle er det viktig for bymiljøet. Det vil bli både triveligere og penere i byen. Ikke minst vil det gjøre et godt inntrykk på turister og andre tilreisende. For å få en stabil arbeidsstokk i en bedrift, er det viktig med attraktive og flotte omgivelser. Dette bidrar til kontinuitet på de ulike arbeidsplassene. En annen viktig side ved dette er at Arendal vil få et større potensiale i forhold til å tiltrekke seg ulike kurs og konferanser. Dette bør ikke minst turistnæringen tenke på.

Hvordan mener du politikerne i Arendal kommune bør forholde seg i forhold til kanalsaken?

"Dette har jeg ikke noe bastant mening om. Noen er for, og noen er mot. Det er slik det alltid vil være. Men uansett må man foreta valg, vite hva man velger og hva man eventuelt velger bort.

Det er også viktig at man samtidig får de reelle fakta på bordet, og ikke minst hva dette vil innebære og hva som blir konsekvensene. Ut fra dette er det kanskje lettere for den enkelte

å ta et standpunkt.

Det er jo også kommunens oppgave å ta vare på kunst, kultur og miljø. Her kommer vel kanalsaken inn som et moment. Det estetiske aspekt er viktig for alle. Enten det er slik eller slik.

Det har vært et fremdeles diskusjoner om hvordan kanalprosjektet skall/bør finansieres. Hva er din oppfatning av dette?

"Dette som det meste annet går på ulike prioriteringer. Staten, næringslivet og kommunen, bør vel være med. Men det aller viktigste med dette er at en vet hva kostnadene vil bli, og hva de ulike tingene vil koste. Det ville kanskje være en ide og engasjere et konsulentfirma til å foreta en skikkelig analyse over hva dette vil koste.

Det er alltid lettere å få bevilget penger til et prosjekt eller hva det måtte være, hvis en vet med sikkerhet hva en betaler for, og hva det eksakt koster. Da bør det også etter min oppfatning være interessant for langt flere".

Helt til slutt, hva vil du ta med som viktige punkter for å fremme kanalprosjektet?

"Her vil jeg først nevne to viktige forutsetninger. Først vite hva det innebærer, og hvilke konsekvenser

dette blir for byen. Så må man foreta valg. Kanalene er nok ikke alfa og omega for Arendal, men derimot er summen av flere ting selv sagt viktig. Som eksempel her kan nevnes ulike fritidstilbud fra forskjellige organisasjoner osv.

Viktig er det også at man er stolt over den byen man bor i. Dette vil gi en positiv følelse både for de som jobber og bor her. Kanalprosjektet er etter min mening et viktig bidrag til å styrke Arendal sentrum og næringslivet rundt her. Det kan bli et viktig blikkfang ut i markedet.

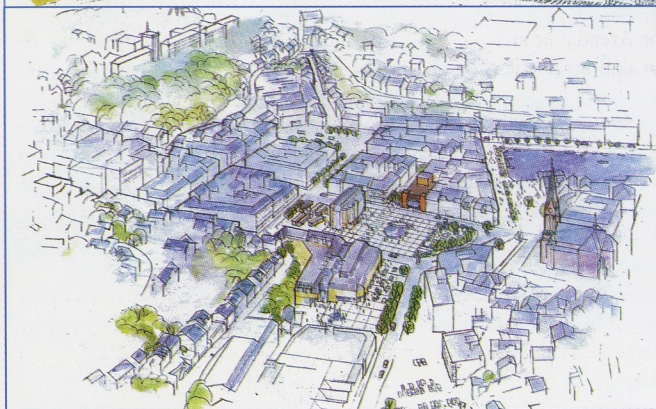
Husk også at Arendal liker å markedsføre seg med en viss maritim profil".

Direktør Carl K. Arnet har mange meninger om Arendal som kanalby. Men det som selvfølgelig er viktig for han og hans bedrift, er at de kan bo i en by i vekst. I mange tilfeller må han hente nøkkelpersoner med spesialkompetanse fra andre steder. Da er det spesielt viktig for oss å kunne presentere en attraktiv og spennende by. Dette vil Arendal kunne bli med kanaler, avslutter han.

Som et lite ps til slutt, hva med egen kontingent til firmaer?

Slik kan Arendal bli uten kanal

Vi presenterer her tegninger og sitater fra «Skisser og tanker om Arendal sentrums fremtidige utbygging, bruk og form». Tegningene er et innspill i debatten om hvordan Arendal sentrum skal se ut i framtiden.

tar feil, og ved å slå opp i Kanalprosjektet ville han selv se at alle bruene der er målsatt! Kanalens bredde vil variere mellom 6 og 12 meter over Kanalplassen.)

Sitater fra siv. arkitektene Terje og Jon Thorstensens bidrag "Trenger Arendal kanal?":

- "Folk flest har vist liten interesse (for kanalsaken, vår merknad), men har nok vært forundret over all den halloi som kanalørene har fått stelt i stand. Vi har vært vitne til nærmest sjikanøse omtaler av folk i utkantene som sidrupete og uvisjonære. Det gjelder visst mest eldre innbyggere i kommunen."

- "Det har vært ymtet om at mange som driver sitt kjøpmannskap, lite eller større, hiver inn håndkleet og etablerer seg

- "På Syrdalens hjørne både må og skal kanalen bli underjordisk, i motsatt fall sperres adgangen til Tyholmen, Kirkegaten og Kanalplassen"

- "Har vi virkelig behov for å erstatte en vesentlig del av Kanalplassens bruksareal for publikum og arrangementer med en to meter dyp og fire meter bred grøft til ingen verdens nytte???" (Red. merknader: Ulf Hamran ble for mange år siden fortalt at han

Sitater hentet fra museumsbestyrer Ulf Hamran bidrag "Hva skal vi med grøfta?"

- "Det antikvariske poeng blir her bare at Tyholmen igjen får noen dråper saltvann rundt seg mot nord og nordvest". (Red. merknader: Rask hoderegning tilsier at det blir vel 5.000 m³ vann i kanalen! Hvor mange dråper blir dette?)

annensteds fordi det synes temmelig trøstesløst for fremtiden i Arendal sentrum." (Red. merknad: Arendal Handelstands Forening har hele tiden vært medlem av Kanalselskapet!)

- "En opprivning av arealene i sentrum, slik kanalplanen innebærer, vil gjøre både offentlig og privat service ringere.og at Arendal sentrum ikke tas mer på alvor enn at tilgjengelighet og

funksjon settes over styr for et effektmakeri som tar sikte på en stakkars juli måned, virker lite overbevisende og lite seriøst,....."

- "Det var rørende tider den gang redningsaksjonen for Tyholmenbebyggelsen ble gjennomført. Politikerne var sterkt med, lobbyisme i den råde form kanalørene har demonstrert, forekom ikke."

- "Kanalplanene, med sine høvest tvilsomme påberopelser, vil bety en rasering av de fundamenter som byen bygger på: Liv og virksomhet, kultur og - selvsagt — de estetiske sider vi alle setter høyt." (Red. merknad: Slå den!)

Hotellene på Tyholmen vil ha KANALBYEN ARENDAL!

«Byen vil bli forskjønnet og det vil gjøre byen til et samlingspunkt for lokalbefolkningen i enda større grad enn i dag. Vi merker allerede en klar bedring i folks bruk av byen. Det har skjedd mye på Tyholmen de siste årene, spesielt rundt Poppes Plass. Det gir gode ringvirkninger for hele hotel- og restaurantbransjen. Vi bruker i dag Tyholmen aktivt som et spennende element i vår markedsføring. Når kanalen blir gravet opp igjen, vil det styrke Tyholmens

identitet ytterligere, og vi vil kunne bruke Kanalbyen Arendal som et viktig påheng i vår markedsføring. Vi har bruk for flere argumenter for at tilreisende skal legge turen til Arendal. Byen trenger noe som kan gi den et positivt særpreg, og det vil en kanal helt klart kunne gi. Dette vil også øke Arendals attraksjon som konferanseby, og en økning på denne sektoren vil bety mye i økt verdiskapning. Vi tror også at en kanal vil kunne trekke mer næringsliv til regionen, og det er noe

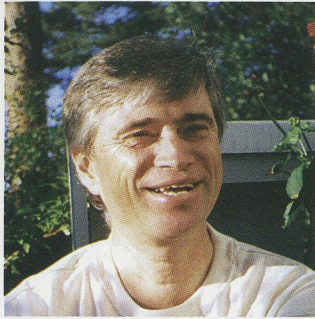
Clarion Tyholmen hotels direktør Ole H. Olsbunes og Scandic hotel Phønix direktør Thomas Westergaard er begge enige om at en kanal vil bety mye for reiselivet i Arendalsregionen.

alle vil få glede av; flere arbeidsplasser, mer handel og økte skatteinntekter for kommunen. Vi er samtidig opptatt av at tilgjengeligheten til Tyholmen ikke blir forverret, men når vi studerer kanalplanene, ser det ut til at dette blir tatt hensyn til. Vi gleder oss til kanalen! »

*Med vennlig hilsen
Scandic Phønix hotel
v/Thomas Westergaard og
Clarion Tyholmen hotel
v/Ole H. Olsbunes*

Miljøbyen Arendal bør vurdere kanal, sier informasjonssjef Åke Bjørke i GRID-Arendal

GRID-Arendal er en del av FN's miljøprogram som spesialiserer seg på miljø-status-rapportering over hele verden.

Forrige måned ble Miljøstatus Kina lansert på Internett. Ekspertene fra GRID-Arendal var rådgivere for Kinas miljøvern-departement i den anledning. I september har det vært representanter fra miljøvern-departementene i Sør-Afrika, Georgia, De Baltiske Stater, Belarus og Ukraina for å bli trent opp i å lage miljøstatus-rapporter på Internett. Fra Sør-Afrika kom det også ti representanter fra fire ulike byer for å lære å lage en miljøstatus-rapport for byer.

Miljøstatus-rapport for byer på Internett er et internasjonalt program som utvikles av GRID-Arendal i samarbeid med Ugland Totalkart i Grimstad og 15 pilot-byer, og først ute var Moskva. GRID regner med at

Kristiansand kommer på nettet i tidlig neste år. Bangkok, Shanghai, fire byer i sør-Afrika, bl.a. Johannesburg og Cape Town er allerede med. København og Praha ligger i løypa. Siden GRID ligger i Arendal, ser det ut til at også Arendal by kan få slippe til i denne pilotfasen. I de ovenfor nevnte byene har GRID-Arendal et nært samarbeid med byenes administrative myndigheter.

- Unik for Arendal er at rapporten skal utarbeides i et samarbeid mellom Tyholmen videregående skole, Birkenlund ungdomsskole, Arendal kommune og GRID.

Miljøstatusrapportene som skal utarbeides i pilotfasen vil om noe over et års tid kunne settes sammen til en mal som så alle byer i verden vil få et tilbud om å koble seg til. Rapporten vil inneholde en del kjernekapitler om luftkvalitet, arealbruk, befolkning, økonomi, søppel, forurensning, vann, trivsel, kulturminner m.m. Vesentlig vil også være å få fram en visjon om hvordan befolkningen ønsker at byen skal se ut i framtiden, og så settes opp en langsiktig strategi for å nå dette målet. "Vi har hatt en del diskusjoner om hva som skal til for at folk skal trives i byen," sier informasjonssjef Åke Bjørke

på GRID til Kanalposten. "Trivsel er vanligvis noe subjektivt. Men det bør være mulig å finne fram til i hvert fall noen trivselsfaktorer. Nevnes kan faktorer som gir en by identitet, og den kan være basert på kulturminner. Bare tenk på Nidarosdomen i Trondheim eller Tyholmen i Arendal. Ren luft, rent vann, åpne plasser, trange smug, lekeplasser, grøntarealer, estetisk tiltalende byggverk og områder er viktige. Vannspeil, kanaler og rennende vann virker alltid tiltrekkende på mennesker. Hvis en turist har tatt et bilde i en by, kan man nesten gå ut fra at en del av et vannspeil inngår i bildet dersom noe slikt finnes.

En miljøindikator som brukes i flere byer, bl.a. i en del av "miljøbyene" i Norge, viser størrelsen på grønne og blå arealer i forhold til "grå". Når de "grå" arealene får lov til å ekspandere uhemmet på bekostning av de grønne og blå, kan det være negativt for trivselen og gi økt kriminalitet. Det ser ut til at uestetiske, harde omgivelser kan oppmuntre til hærverk og aggressiv oppførsel.

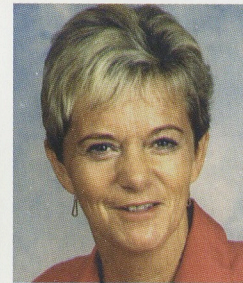
Med sin nesten 500 års historie med kanaler i Arendal, bør byen kunne betrakte kanalene som en viktig identitets-skapende faktor. "Jeg synes at kanaler bør vurderes når Arendal skal markere

seg som miljøby", sier en engasjert Åke Bjørke. "Hvis Arendal ønsker å bruke en miljøindikator som blå og grønne arealer mot grå, vil den

kunne vise en positiv utvikling hvis kanalen mellom Kittelsbukt og Pollen graves opp, og asfalt gjøres om til vannspeil.

Arendal vil kunne befeste byens identitet og markere seg som en unik miljøby ved å sette menneskene i sentrum i stedet for bilene."

Hva skjer i den kommunale finansieringsgruppa?

I forrige nummer av "Kanalposten" ble medlemmene av den kommunale finansieringsgruppa presentert, og det kan være av interesse å vite litt om hva som er skjedd det siste året.

Det holdes månedlige møter. Det må presiseres at dette utvalget ikke har mandat til å hente inn penger, bare klarlegge hvor de aktuelle finansieringskildene er, og bygge opp et nettverk i denne forbindelsen. Vedtaket i bystyret har formuleringen "eventuell kanal gjennom byen", og ingen kan bevilge reelle

penger til en eventualitet. Politikerne i Arendal må først få saken tilbake, og så si at kanal skal komme. Deretter vil man kunne gå konkret ut å søke penger. I nettverksoppbyggingen har utvalget hatt kontakt med Riksantikvaren for å skaffe kulturhistorisk ryggdekning. Møter er holdt i miljøvern- og samferdselsdepartementene. Kontakt er opprettet med våre stortingsrepresentanter, og vi er i ferd med å informere partigruppene i Miljø- og energikomiteen. Det vil bli noen turer til Oslo, da vi ikke får treffe komiteen samlet. Det skjer bare når man har konkrete og vedtatte prosjekter man ønsker pengestøtte til. Vårt mål er at komiteen vil gjøre merknad i årets eller neste års statsbudsjett at by-utvikling vil være en ny post på statsbudsjettet, og at kanalprosjektet i Arendal vil være interessant i den sammenhengen. Vi har vært i kontakt med og har informert mange nøkkelpersoner inn i det rikspolitiske miljøet, og 2.september ble

Kristin Halvorsen, SV, kortorientert i Arendal om kanalprosjektet. Hun skulle da gi materiell og forberede SVs representant i komiteen på vårt forestående besøk. De andre partigruppene er kontaktet, og vi venter til Stortinget samles til høstsesjonen. Vi har også hatt besøk av aktuelle utbyggere i Arendal samt en representant fra Stoa Interesseforening og Arendal Handelstands Forenings formann på våre møter, og vi har fått et klart inntrykk av at kanaler i Arendal er ønsket! En representant fra en aktuell utbygger mente at finansieringen av kanal ikke ville være noe problem dersom private utbyggere får bygge sine påtenkte prosjekter. Det skal bli spennende tider fram mot våren 1999, da resultatene skal framlegges for kommunen.

*Tone Fossgard
Leder for styringsgruppa*